

venster op beeld en geluid

Nummer 10 2019
Nederland € 6,10 België € 6,70

COVER

**BOWERS & WILKINS FORMATION
DUO EN WEDGE IN ACTIE**

RECENSIE

**ADVANCE ACOUSTIC MYCONNECT 50
ANTHEM STR PRE/POWER
AUDIOQUEST DRAGONFLY COBALT
COCKTAIL AUDIO HA500H
ELAC ALCHEMY SERIE
ISOTEK SMART POWER DELTA
LUXMAN L509X/D06U
MOON 700i V2
SENNHEISER MOMENTUM 3 WL
WARWICK APERIO
YAMAHA C5000/M5000**

ACHTERGROND

DOUWE EISENGA BIJ TRPTK

NABESCHOUWING

IFA BERLIJN 2019

16

26

16 **Primeur! Cover Story Bowers & Wilkins Formation Duo en Wedge**

De eerste delen van de Formation Serie

21 **Recensie Yamaha M5000 en C5000**

In de Ban(d) van de Familie

26 **Recensie AudioQuest DragonFly Cobalt**

Audiofiel on the (Dragon)Fly

31 **Recensie ELAC Alchemy serie**

Blip Blap

67 **Recensie cocktailAudio HA500H**

HA! Nu eens geen streamer.

73 **Recensie MOON 700i V2**

To the MOON and beyond!

En verder...

5 Voorwoord

8 Nieuws

37 Recensie Advance Acoustic MyConnect

43 Recensie Warwick Acoustics APERIO

49 Recensie Anthem STR Pre & Power

55 Recensie Luxman L509X en D06U

61 Recensie IsoTek SMART Power: Delta

78 Recensie Sennheiser Momentum 3 Wireless

81 Douwe Eisenga op TRPTK label

87 Nabeschuwing IFA 2019

98 Column Ernst Neve

98 Agenda

21

31

73

67

ELAC, EEN BIJZONDER FABRIKANT

De oorspronkelijk oerDuitse firma Elac GmbH uit Kiel heeft sinds een aantal jaren haar vleugels uitgeslagen. De allereerste basis had niet zoveel met muziekweergave te maken, maar vanaf het Duitse Wirtschaftwunder ontpopte het merk zich als een serieuze hifi-fabrikant die zijn sporen verdiende met meer dan uitstekende draaitafels, elementen en andere hifi-componenten. Na eind 80-er jaren uit de draaitafelmarkt te zijn gestapt werd de nadruk gelegd op de ontwikkeling en productie van hoogwaardige luidsprekers, van heel betaalbaar tot de toenmalige top. Denk bij het laatste aan weergevers met de heel bijzondere rondomstralende 4PI tweeter en de JET tweeters, een variant op de bandtweeter.

Een aantal jaren geleden kwam er nieuw bloed in de firma Elac met de komst van Andrew Jones – voorheen o.a. KEF en TAD. Dit leidde tot een forse verbreding van de technologische horizon, waarvan de Elac Discovery 101 netwerkspeler (zie HVT), de nieuwe ELAC draaitafels, maar ook diverse (actieve) luidsprekers het bewijs vormden.

Ook het implementeren van het Amerikaanse Audio Alchemy leverde verrassende resultaten op. Voor wat oudere Hifi-liefhebbers is Audio Alchemy geen onbekende. Eind 80-er jaren van de vorige eeuw wist oprichter Peter Madnick vriend en vijand te verrassen met zeer vooruitstrevende externe dac's – met o.a. anti-jitter oplossingen en andere losse digitale componenten onder de naam Digital Decoding Engines. Na vele omzwervingen, o.a. met bijdragen aan het HighEnd Audio merk Constellation, kwam een paar jaar geleden Audio Alchemy onder de vlag van Elac en zagen we de eerste uitermate interessante producten met de signatuur van Peter Madnick. Op één van de München HighEnd Shows sprak ik hem uitgebreid over zijn visie en zijn plannen. Het hier ter test staande Elac Alchemy trio is de concrete neerslag van zijn ideeën.

Het Elac Alchemy Trio: de DDP-2, netwerkspeler/dac/voorversterker, de DPA-2 stereo eindversterker en de PPA-2 phonovoorversterker: een trio met alchemistische muzikale kwaliteiten...deel I

What's in it?

De eerste vraag van de doorgewinterde audiofiel is meestal niet het hoe en waarom van het product dat ter test staat, maar vooral: hoe klinkt het? Best een legitieme vraag natuurlijk. Toch ben ik er in de meeste gevallen heel terughoudend mee omdat mijn gehoorvatige ervaring en die van mijn medelustersaars een individueel ervaringsverslag is. Waar je, hoe je het ook wendt of keert, maar heel beperkte conclusies aan kunt ontleen. Vandaar dat ik begin met het

beschrijven van de bijzondere eigenschappen van deze producten. In dit eerste deel behandel ik de DDP-2 en de DPA-2. In een volgende HVT neem ik de phonovoorversterker PPA-2 onderhanden en een klankmatige duiding van het trio.

Signalement

Vorm volgt functie: de basis van alle drie apparaten is een keurige goed gebouwde metalen kast met een maatvoering van 50 x 445 x 380 mm. Lekker slimline dus. Alle drie op elkaar gestapeld levert een bescheiden torentje van 15 cm op...

Het front is sober gehouden met in een soort richel naast de aan/uitknop de noodzakelijke bedieningsknoppen voor de toepassing. Op de DDP2 zien we naast de aan/uitknop nog een hoofdtelefoonaansluiting. Alle apparaten hebben aan de rechterkant van het front een bescheiden OLED display, alleen de DDP-2 heeft rechts daarvan een grote draaiknop die behalve als volumeregelaar ook als functieschakelaar dienst doet. Bij het display hoort een klein knopje voor het inschakelen van het display en zijn bijbehorende functie (bv. bij de PPA-2 phonovoorversterker een heel mooie per kanaal individueel instelbare afsluitweerstand)

De aansluitkant heeft één gemene deler en dat is de 3-polige IEC netaansluiting. Vorm volgt functie, dus de achterkanten van het trio met de aansluitingen zijn natuurlijk allemaal verschillend.

De DDP-2 netwerkspeler/ dac/voorversterker is duidelijk voorzien van de meeste aansluitingen. Niet zo gek natuurlijk want het apparaat kan heel veel. Er zijn maar liefst 8 (!) digitale ingangen, naast 1 USB, 1 AES/EBU, 2 coaxiale S/PDIF, 2 optische TOSlink. Ontwerper Peter Madnick geeft zijn geloofsbrieven overigens af met 2 I2S poorten – 1x HDMI, 1xDin – voor het aansluiten van (toekomstige) bronnen met een dergelijke hoogwaardige verbindingmode. Voor verbinding met het Internet is er een RJ45 ethernetaan-

Voeding

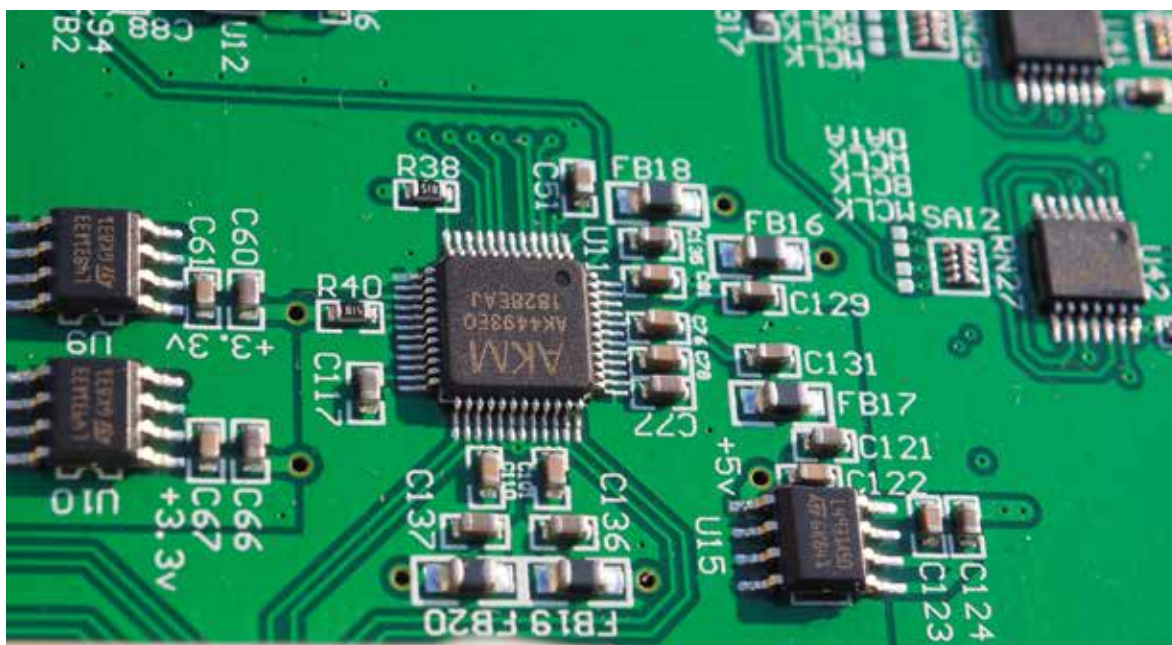
sluiting – belangrijk voor de Roon Ready functionaliteit – maar ook voor verbinding met Home Automation oplossingen als bv. Creston. Een 12 Volts triggervoorziening voor het via de afstandsbediening aan/uitschakelen van de complete set ontbreekt niet. Een drietal analoge ingangen – 2x cinch 1x XLR – moeten zeker vermeld worden. Qua uitgangen zijn er 2 variabele uitgangen – 1x cinch, 1x XLR – en 1 vaste cinch uitgang en niet te vergeten de hoofdtelefoonaansluiting aan de voorkant, die overigens gevoed wordt vanuit een aparte versterker.

De aansluitkant van DPA-2 eindversterker is natuurlijk de

eenvoudigste: enkelvoudige luidsprekeraansluitingen van goede kwaliteit, gebalanceerde XLR ingangen en een asymmetrische stereo-cinch ingang. Meer hoeft er ook niet op een eindversterker te zitten, denk ik. De gevoeligheid (gain) van de eindversterker kan op het front worden ingesteld. Handig als je de DPA-2 koppelt aan een andere voorversterker.

Functies enzo, onder de motorkap van de DDP-2...

Peter Madnick en zijn mensen hebben gekozen voor dac chips van Asahi-Kasei AK4393, per kanaal één exemplaar.

AK dac chip

GOLDNOTE
Geraffineerd Italiaans
totaalpakket

KUZMA
Krachtige stabiele
draaitafels en
toonarmen

DIESIS
Italiaanse hoorn- en
dipool luidsprekers

MASTERSOUND
Neutrale buizen-
versterkers,
Italiaans vakwerk

PLUTO AUDIO
Legendarische top-
draaitafels

GRYPHON
Absolute tophifi
uit Denemarken

MARTEN
Verfijnd Zweeds
speakerdesign

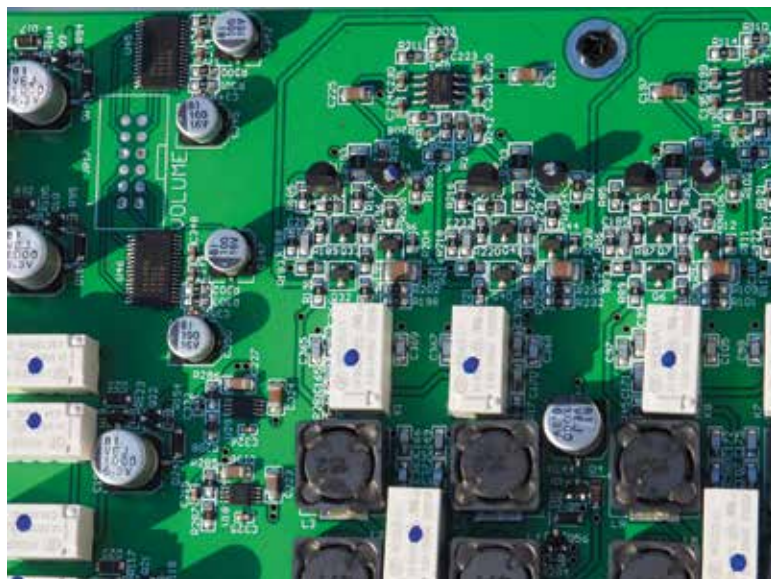
AUDIO21

Dorpstraat 44 Heerde www.audio21.nl

AUDIO21 is dealer van: Davone Diesis Audio Estelon Gold Note Gryphon Jadis Kuzma Marten Mastersound Nordost Pathos Pluto Audio QRT Synthesis Tellurium Q Transrotor Trenner & Friedl Watson's e.a.

Netwerkaart en periferie

Relais rond de analoge filtering

Deze dac's draaien vlekkeloos 32 bit/384 in gebalanceerde mode. Ongewijfeld zullen er liefhebbers zijn die zich afvragen: waarom geen ESS Sabre. Uit mijn gesprekken met Madnick kwam naar voren dat de toepassing van de ESS topline ontwerptechnisch nog wel wat addertjes onder het gras had, terwijl de AK's zich moeiteloos lieten plooiën naar de wensen van het Elac Alchemy ontwerpteam. Daarnaast hebben de dacchips samen met een FPGA een aantal hanteerbare DSP filters – filters die de pulsweergave kunnen beïnvloeden – inclusief een upsampling en resolutieverhoging. Native DSD wordt vertaald tot DSD128. Via ethernet zijn de specs ietsje bescheidener maar de upsampling functie vergoedt veel, zo niet alles. Een MQA decoder en renderer zit in de pijplijn, wacht nog op een firmware update. De software functionaliteit is groot: Elac Discovery, Spotify Connect, Bluetooth, Airplay, RoonReady en DNLA worden ondersteund. Om jitter tegen te gaan worden er klokken gebruikt met een ultralage faseruis gekoppeld aan een PLL jitter filter. Alle interne digitale verbindingen worden met het I2S protocol uitgevoerd. Een royaal bemeten FPGA-chip zorgt ervoor dat alle bijzondere digitale processen vlekkeloos kunnen verlopen. De voeding is ruim bemeten, we zien een royale ringkern trafo met zowel overall als op de belangrijke plekken in de schakeling een hoogwaardige actieve – extreem ruisarme spanningsregelaars – en passieve ont koppeling van de voedingslijnen, Zeer slim maar ook heel bijzonder zijn de compleet discrete FET buffertrappen met passieve LC anti-aliasing filters per samplefrequentie. Een groot aantal hermetische gesealde relais met goudcontacten zorgen voor perfecte interne verbindingen – van functie veranderen levert een gezellig klikkende achtergrond op. Madnick heeft gekozen voor een analoge volumeregelaar die digitaal wordt aangestuurd. Bijgeleverd wordt een infrarood afstandsbediening met opties voor de toekomst.

De eindversterker DPA-2 is bepaald ook geen off the shelf oplossing. Onder de motorkap zien we een zeer potente SMPS voeding voor de stroomleveranciers in de vorm van

een Hypex UCD400 klasse D module in een zeer speciale uitvoering zonder ingangstrap. Want daar heeft Madnick gezorgd voor een van de allermooiste discrete gebalanceerde oplossingen op basis van FET's die ik in jaren in een eindversterker heb gezien. Deze ingangstrap wordt ook nog eens gevoed door een aparte lineaire voeding op basis van een royale ringkerntrafo met een (bijna) overdaad aan actieve en passieve ont koppeling van de belangrijke voedingslijnen. Dit zouden er meer moeten doen. Dit amalgaam levert met twee vingers in de neus 2x 325 watt aan 8 Ohm, met bijna een verdubbeling in een 4 Ohms last en anders dan bij veel andere klasse D oplossingen geen veranderingen van het toonspectrum onder invloed van de complexe luidsprekerlast. Het uitgangfilter is in de tegenkoppellus van de versterker opgenomen. Voor de goede orde: klasse D staat niet voor digitaal, maar is zo analoog als maar kan. Voor de muzikliefhebbers die aan de genoemde 325 Watt per kanaal niet genoeg menen te hebben heeft de DPA-2 een mogelijkheid om als gebrugde mono-eindversterker door het leven te gaan, met bijna een verdubbeling van het vermogen. Laat ik duidelijk zijn, de functionaliteit, de uitvoering, de implementatie, de onderdelen en verwerkingskwaliteit is van een niveau dat een heel andere prijsklasse veronderstelt. Hardop denken: we zetten de schakelingen van de DDP-2 netwerkspeeler/dac/voorversterker in een uit massief aluminium gefreesde kast: een prijskaartje met vier nullen zou geen verbazing hebben gewekt. Maar ook de gehoormatige prestaties zijn top of the bill. Cliffhanger.....Beste Bert, hoe zit het met die phonovoersterker PPA-2 en klinkt het een beetje?

ELAC Alchemy DDP-2 Netwerkspeeler/voorversterker, ELAC Alchemy DPA-2 stereo- eindversterker

fabrikant: Elac
importeur: Servi Q
website: www.servi-q.nl
prijs: DDP-2 €2.595
 DPA-2 €1.599